

Prædiken til 4. søndag efter påske

Joh. 8, 28-36

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus sagde da til dem: »Når I får ophøjet Menneskesønnen, da skal I forstå, at jeg er den, jeg er, og at jeg intet gør af mig selv; men som Faderen har lært mig, sådan taler jeg. Og han, som har sendt mig, er med mig; han har ikke ladt mig alene, for jeg gør altid det, der er godt i hans øjne.« Da han talte sådan, kom mange til tro på ham. Jesus sagde nu til de jøder, som var kommet til tro på ham: »Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie.« De svarede ham: »Vi er Abrahams efterkommere og har aldrig trællet for nogen. Hvordan kan du så sige: I skal blive frie?« Jesus svarede dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Enhver, som gør synden, er syndens træl. Men trællen bliver ikke i huset for evigt, Sønnen bliver der for evigt. Hvis altså Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie.« Johannesevangeliet 8,28-36

Det begynder med en uoverensstemmelse om en sag. Sagen bliver et personspørgsmål, som bliver til fjendebilleder, som bliver til åben fjendtlighed, som bliver til åben krig. Lige præcis dér befinder Saulus sig – allerøverst på konfliktrappen. Han fnyser af raseri og truer med mord på alle kristne. Og han er ikke bare en lille hidsigprop, man kan holde ude i strakt arm, til han er dampet af. Han har både vilje og magt – han har mandat til at arrestere rigtige, levende mennesker af kød og blod og få dem henrettet, så deres nærmeste – deres sted – aldrig mere får dem at se igen.

Saulus forholder sig ikke et øjeblik til de kristne som mennesker. I hans øjne er de ikke nogens far eller mor eller ægtefælle eller bror, søster, ven eller barn.

Det vedkommer ikke ham, om den mand, han vil opspore og dræbe, holder af at sidde lige så stille for sig selv i morgengryet og høre, hvordan resten af huset langsomt vågner. Eller om den kvinde, han vil have fjernet fra jordens overflade, har en evne til at lægge sin varme hånd på sine børns kinder, så de synes, at alting er godt. Det rager ikke Saulus, for han er ikke på jagt efter men-

nesker . Han er på jagt efter kristne. Vi møder ham som magtens villige redskab. Dem har der været så uendelig mange af i historiens løb. Som regel bærer de uniform – andre gange kan de ikke skelnes fra mængden. Nogle gange deler vi arbejdsplads med dem. Andre gange er de krøbet helt ind under huden på os selv. Men altid reducerer de modparten til en ensartet, overskuelig kategori, som de i værste fald ikke ser som mennesker, men som dyr og i bedste fald ser som mennesker, der selv er ude om det. Som de, kan Saulus forsvare sine gerninger.

Når man spørger ham, hvorfor han vil udrydde de kristne, så vil han svare, at de udgør en trussel mod samfundet. De er for mange, vil han sige. Man er nødt til at reducere deres antal. Eller de er en femte kolonne, vil han sige, der kun pønser på at undergrave og ødelægge alt, hvad Saulus holder for sandt og godt og smukt. Så dem har man faktisk pligt til at jage og skyde – vil han sige ...

Dér møder vi Saulus. Og dér møder Saulus den opstandne Jesus. ”Jeg er Jesus, som du forfølger”! siger han.

Nu er det vel rettelig ikke Jesus, Saulus forfølger, men de mænd og kvinder, der regner Jesus for Guds Søn. Og i øvrigt så er Jesus jo allerede død på dette tidspunkt. Men som opstanden fastholder han: ”Jeg er Jesus, som du forfølger”.

Ligesom vi kækt siger ”Je suis Charlie”! for at udtrykke, at et angreb på ytringsfrihedens forkæmpere er et angreb på os personligt, så gør Jesus sig til ét med de mennesker, Saulus forfølger. ”Jeg er dem”! siger

han. ”Det er mig, du dræber, når du dræber dem”!

Vores kækhed er så ganske omkostningsfri. ”Je suis Charlie” er bare et lille hipt solidaritets-pip, der ingenting koster.

Men for Jesus er det blodig alvor. Han døde på korset og opstod for siden at kunne være ét – ikke bare med urkirkens forfulgte kristne – men med ethvert forfulgt menneske uanset religion, politisk ståsted, etnicitet, hudfarve, køn, seksualitet – uanset hvilken lille særhed, der giver ”de andre” undskyldning for at forfølge, udstøde og dræbe. Ethvert forfulgt menneskes lidelse er Jesu lidelse. Ethvert forfulgt menneskes angst er hans angst – ethvert forfulgt menneskes død er hans død.

Det ansigtsløse offer - den navnløse gruppe, som man kan handle ilde mod uden at føle skyld – dem trækker Jesus ud af anonymiteten. Han giver dem sine ansigtstræk og sit navn. De er ham, og Jesus er deres navn.

Jeg tror, at det er uhyre vanskeligt for os at give slip på fjendebilleder, når de én gang har brændt sig fast på nethinden. De lader sig ikke sådan lige afvaske, og der er som regel altid nogen, der gerne vil holde farverne friske, hvis man selv skulle løbe tør.

Det er derfor, den gode leder griber ind allerede, når en konflikt om en sag er ved at udvikle sig til en personsag. Jo længere tid der går, des større er risikoen for, at konflikten først er løst, når den ene part ligger død tilbage på slagmarken.

Den ’vanskelighed’ overkommer Jesus på mirakuløs vis! Det kan godt være, at Saulus bliver blind for en tid, dér på vejen mod

Damaskus. Men da blindheden går over, får han varigt blik for mennesker. Det er et revolutionerende mirakel, der rammer Saulus. Det er så voldsomt, at han blæses omkuld. Hele hans verdensbillede styrter i grus. Hvor han før så klart definerede fjendebilleder, ser han nu rigtige, levende mennesker. En slags brødre og søstre, hvis følelser han kan fornemme, og hvis længsler og drømme, han kan forstå – hvis smerte han kan føle. Det er et mirakel!

Det er den eneste beretning, jeg kender til, hvor konflikten ender så brat. Hvor fjendtligheden så abrupt erstattes med broderkærlighed. Som konflikter er flest, er det et møjsommeligt, langsommeligt arbejde at få afmonteret bare den værste aggression, så der kan etableres en våbenhvile og forhandlingerne påbegyndes.

I de mest vellykkede mæglinger kan parterne nå frem til tålt, afmålt parallel-eksistens. Forsoning, tilgivelig, fredelig og velvillig sameksistens hører til undtagelserne.

Men Saulus springer lige ned fra konflikttrappen uden at se til hverken højre eller venstre. Han springer lige i armene på de mennesker, han før ville slå ihjel. Og de griber ham – sært nok.

’Broder Saulus’ kalder Ananias ham. - ’Broder Paulus’ kalder de ham med tiden – som om det nye væsen fordrer et nyt navn. Han springer – Paulus – og det er friheden, han lander i. Han er befriet fra det fangenskab, hans had og hævnthirst har holdt ham i. Al den tid har han troet, at han var stærk og fri. Men nu indser han, at han har ladet

hævntørst og had fortrænge friheden. Han har siddet som en indespærret fange, der ikke kunne se ud for de tremmer, som vreden havde sat for hans fængselsvindue. Ingen mennesker var ham kær, ingen skønhed kunne han se, for så længe genstanden for hans vrede fandtes, var der ikke plads til glæde og kærlighed i Paulus' forbitrede sind.

Men nu, hvor Jesus har taget vreden fra ham, og ladet ham se menneskene bag fjendebilledet, så forstår Paulus, at han er fri. Virkelig fri. Fri til at gå ud blandt mennesker og møde dem med det brodersind, som Jesus gav ham i stedet for vreden, og som han gav videre op igennem tiden, så vi kan leve i den.

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen

Karen Holdt Madsen

Tyrsted-Uth

Salmer: (Den Danske Salmebog):

Nr. 289: Nu bede vi den Helligånd

Nr. 163: Fuglen har rede, og ræven har grav

Nr. 292: Kærligheds og sandheds Ånd!

Nr. 249: Hvad er det at møde den opstandne mester

Nr. 752: Morgenstund har guld i mund

Prædikenen er tidligere udsendt med Søndagslæsning i 2018

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk